

לומר להם ברמז על כוס וכו' שהוא חדש מן החצית וגם שאינו פגום לכך אמר חמרא וחיי וכפל חיי וחמרא והוא לומר להם הדבר ברמז כאלו הוא מזכיר אותם גם כ"ל היין עולה מספרו שבעים חמין הקצוב לחדש בשבת חיי הוא ג"כ שבעים וח"ה חיי"ה דומין ליין שכל שהוא מתייבש יותר יהיה משוכח יותר וכן חיי החכם כל מה שיוסיף חיים יותר יאוצח יותר וכמ"ש ח"ה כל זמן שמזקינין דעתן מחוספת עליהם משא"כ עמי הארץ ולו"ה חמרא וחיי ר"ל השוואת החמרא עם החיים וחיי וחמרא השוואת החיים. עם היין לענין יסוד זה אינו אלא לפום רבין :

שבת פרק ז'

דף ס"ט ע"ב מר אבא ברביהו של עולם ומי"ם בלחש"ר כ"ל בס"ד דלניני בפסוקי שמור וזכור דמ"ד בלחש"ר איל בחר פסוק שמור את יום השבת לקדשו ר"ל קדשו כמו השמירה הראשונה שלו ששמר אותו אדח"ר שפגע בשבת תחלה ומ"ד כברייתו של עולם איל בחר פסוק זכור את יום השבת לקדשו שהוא ר"ל קדשו בזיכרו שזכר בתורה אחר שזכרו ששבת ימים :

דף ע"ד שבתא דרב ציבי הוי ואקלעו רבי אמי ורבי איסי פירש רש"י הגיע יומו להיות עומד ומשמש על התלמידים ע"ש ולפי' לאו שלו היה אלא של הכולל מקופת בהמ"ד וי"ל למאי הולך לפרש דאקלעו ר"א ור"א יהיה מי שיהיה מה אכחנו למידין מה וי"ל בס"ד שבתא דרב ציבי הואי ר"ל שבת שלו שדורש בו כי היה מנהגם שכל אחד מהגדולים ידרוש בבהמ"ד שבת אחד ואחר הדרשה יבואו התלמידים לביחו בשביל כבוד לטעום איזה דבר אלאו ושמעתי כי מנהג זה עודנו נוהג בזה"ק ח"ו שהדרשן שדורש בקיבוץ גדול בשבת הגדול או שבת כלה או שבת או זכור יבואו אחר הדרשה לביחו ויאכלים מיני מתקה ושמעתי אומרים הבעט כיון שנהנית נפשם היום ממנו מן לחמה של תורה יהנה גופם ג"כ במזון גופניי על כן וי"ל מנהג זה היה נהוג בזמן האמוראים ואותו שבת דרש רב ציבי ואחר הדרשה באו לביחו ואקלעו גם ר"א ור"א שהיו אותו זמן גדולים שבהכמים ולכבודם הביאו כלכלה של פירות ואי לא היו ר"א ור"א היה מביא דבר אחר מאכל או משקה לעשות ולא היה מביא דבר בשופע כ"כ :

שם שדא קמייחו כלכלה דפירי פירש רש"י בשמח זה נספר האוכל מאליו ורבים נחקשו בזה למה הולך רש"י לומר שמחן כדי שבשמח זה יפדו מאליו האוכלו עיין מ"ש מהרש"א בטעם הדבר ומה שנחקקה דאפילו אם יבררו האוכל מחוך פסולה שרי בשאוליים לאחר וגם מהר"ם נחקקה ודחק לתוך ע"ש וי"ל בס"ד מ"ש רש"י שמחן לפירות הוכרח לומר כן משום דקאמר שדא קמייחו ולשון שדא משמע שהשליך הפירות מן הכלכלה ושמחן לפניהם דא"כ הוליל אייתי קמייחו זה ברור וכיון שבע"כ לר"ך לומר שהשליך הפירות מן הכלכלה ולא הניח הכלכלה כמו שהיו לפניו אז בע"כ לר"ך לומר דמעשה שהיה כך היה שהכלכלה היו בה פירות לחם רעובים שמבשלים הרבה וכדי שלא יתקלקלו הפירות בהיותם מונחים הרבה וצ"ז עוצה לכן דרכם לעשות כך לסדר הפירות בשמח הכלכלה כולה ומניחים עליהם עלין של אינן וחורים ומסדרים פירות למעלה מן העלין וחורים ופורשים עלין על הפירות וכן עו"ה כמה שורות וענ"ו והעלין מונחים בין כל שורה ושורה ולכן כלכלה זו אי"א

ואם ידעו שיש כוחות שדים שהם זכרים ואלו אינם נגררין ונדבקין אלא רק עם בני אדם נקבות ויש כוחות שדים שהם נקבות ואלו נגררין ונדבקין עם בני אדם זכרים ולכן מחלפים שמוות דלח האשה קורא אותה בשמו שהוא שם זכר ולא יבדלו שדים הזכרים ולא יבואו להדבק בה כי חושבין שהיא מן הזכרים ואפילו אם עתה יבואו שדים הנקבות להדבק בה לא יריעו ולא ישחיתו כי בלחמה היא אשה נקבה ולא זכר וכן אשחו קוראחו בשמה כדי שיחשבו השדים שהוא נקבה ויבדלו שדים הנקבות מלהדבק בו ואפילו כי עתה יבואו שדים הזכרים להדבק בו לא יריעו ולא ישחיתו כי בלחמה הוא זכר :

שם חמרא וחיי לפום רבין חיי וחמרא לפום רבין ולפום תלמידהון הדקדוק ידוע למה כפל הדברים ועוד למה הפך הדברים בשנים דנקיט חיי וחמרא וי"ל בס"ד כי חיי קאי על המזון שהוא הלחם וידוע סעודה חתן שקולה כסעודה שבת וצפרים אם החתן הוא ח"ה שהוא עלמנו נקרא שבת וידוע סעודות שבת הם צ' מינים ה"א היא ראשונה ושניה ששותין חמרא תחלה שהוא יין הקידוש ואח"כ לחם שהוא הסעודה הנקרא חיי והב' הוא סעודה השלישית שאין בה יין קידוש תחלה אלא רק לר"ך לשחות יין בחור הסעודה כמ"ש רבינו האר"י ז"ל בס' הכותות ונמצא זאת היא חיי שהוא הלחם תחלה ואח"כ חמרא ולכך היה לומר להם כן לרמז להם סעודה זו היא כמו סעודת שבת שהם חמרא וחיי

וגם חיי וחמרא אי ממי כ"ל בס"ד כשעשה רבי עקיבה משחה לבנו ודאי היה שם כמה כחות של ח"ה שיש בהם כחות שכולם חכמים ורבינים ויש כחות שהם יושבים הרבנים עם התלמידים שלהם וידוע כי דרך ח"ה לדבר ד"ה במשחה וסעודה שלהם וחמרא הוא כפשוטו וחיי קאי על דברי תורה שנקראים חיים כמ"ש כי חיים הם למואלהים ולכן כנגד כח שכולם רבנים וחכמים גדולים אמר חמרא וחיי כי אלו יכולים לשחות יין קודם שידברו בד"ת והלכה כי אין חושבין שמא יבואו לרדי עשות מחמת שכרות כי רבנים מובהקים הם וכנגד כח שיש בס' תלמידים ג"כ עממם שהם קטנים בהכמה אמר אלו חיי ד"ה תחלה ואח"כ ישחו חמרא כי אלו חושבין פן מחמת שכרות יבואו לדבר ד"ה בעשות ולכן חלוקה ראשונה של חמרא וחיי אמר לפום רבין בסחם ששם רבנים המובהקים בלבד וחלוקה הב' של חיי וחמרא אמר לפום רבין ולפום תלמידהון שבכחות אלו יש תלמידים יושבים ג"כ עם הרבנים ואם יתחילו לשחות קודם שידברו בד"ת אפשר שיבואו התלמידים לרדי עשות מחמת שכרות :

ובאופן אחר כ"ל בס"ד לפרש כי הבאין למסיבה תחלה שותין יין משך איזה שעות ואח"כ מביאין הלחם והבשר שהוא הסעודה הנקרא חיי אך יש צאים למסיבה רעבים ואלו אם ישחו יין חליבא דקנייא ודאי ישתכרו במהרה ואין יכולים לסבול שתיית היין לכך הדרך הוא שמביאין על השולחן עם היין מיני מזונות כדי שכל מי שהוא רעב יאכל מיני מזונות וישב ואלו יוכל לשחות הרבה יין ולא יהיה חוזק וכנגד אלו אמר חיי וחמרא כי תחלה יאכלו מזון שהוא חיי ואח"כ ישחו חמרא אבל כנגד הבאים בברים שביעה שיכולים לשחות יין ואין לרביעין לאכול מיני מזונות תחלה אמר חמרא וחיי שישחו יין תחלה ואח"כ יאכלו הלחם והתבשיל שהם חיי וי"ל בס"ד כ"הם ג' פ"ו ועם כולל ד' אותיות פ"ו עולה מספר יין חי וידוע מ"ש בעשרה דברים שבכוס ברכה שיהיה חי יש בזה ב' פרושים ה"א ר"ל חדש מן החצית וה"ב ר"ל שאיני פגום ובאין בא